

Inhoud

Inleiding.....	1
Inleiding bij het beheer van de toegangsrechten.....	2
Toestemming van de patiënt	2
Aansluiting van de zorgverlener	4
Inschrijving/aansluiting/accreditering/intrekking van zorgverleners	5
Publicatie van een document.....	5
Annulering van een verwijzing naar een document.....	6
Beheer van het toegangsverbod voor een zorgverlener	6
Beheer van het toegangsverbod tot een document	6
Vereenvoudigd voorbeeld van de toegangscontrole tot een medisch resultaat.....	8

Inleiding

De Brusselse vereniging voor Medische Telematica (Abrumet) is ontstaan op initiatief van zorgverleners. Abrumet respecteert de pariteit tussen de vertegenwoordigers van de huisartsgeneeskunde en die van de ziekenhuisgeneeskunde. Alle Brusselse ziekenhuizen zijn er vertegenwoordigd, ongeacht de sector (openbaar/privaat).

Het netwerk van Abrumet maakt het mogelijk om elektronische medische documenten (onderzoeksresultaten, medische rapporten, brieven enz.) uit te wisselen tussen de artsen die eenzelfde patiënt behandelen.

Enkele voorbeelden:

- De patiënt keert na een ziekenhuisopname terug naar huis.
- De patiënt is het slachtoffer van een ongeval.
- De patiënt raadpleegt verschillende artsen.

Alle artsen die bij deze situaties betrokken zijn, kunnen toegang krijgen tot de informatie van de patiënt in kwestie. Deze nieuwe vorm van gegevensuitwisseling tussen zorgverstrekkers vergemakkelijkt vanzelfsprekend de behandeling van de patiënt.

Om als arts toegang te krijgen tot de medische gegevens van de patiënt dient er een therapeutische relatie tot stand te worden gebracht.

Een centrale server bevat een lijst met medische documenten per patiënt. De medische documenten zijn niet gecentraliseerd. Er wordt op de server van Abrumet eenvoudigweg naar verwezen. De medische documenten worden door de artsen geregistreerd en blijven op een andere plaats buiten Abrumet bewaard: in de ziekenhuizen en medische laboratoria en op een specifieke, aan de huisartsen ter beschikking gestelde server.

Via de internetportal van Abrumet worden de patiënt de volgende functies ter beschikking gesteld:

- een beveiligde verbinding tot stand brengen (end-to-end versleuteling);
- zich inschrijven in Abrumet of een patiënt inschrijven van wie men de wettelijke verantwoordelijke is;
- een therapeutische relatie met een arts registreren of schrappen;
- een of meerdere artsen de toegang tot het medische dossier verbieden;
- een lijst aanmaken van de medische documenten waarnaar wordt verwezen (zonder de inhoud ervan te zien);
- de toegangsrechten van de documenten aanpassen;
- de toegangshistoriek van een dossier of een document bekijken.

Inleiding bij het beheer van de toegangsrechten

De bedoeling is om te bepalen of een zorgverlener toestemming heeft om (wel of niet) een handeling (bijv. raadplegen) uit te voeren op een object (zoals een opnameverslag) voor een gegeven patiënt, in functie van een gegeven context (bijv. behandelend arts of arts die wachtdienst heeft).

De toestemming wordt verleend als:

1. de patiënt of zijn wettelijke vertegenwoordiger uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven voor de uitwisseling van zijn documenten via de hub van Abrumet;
2. een zorgverlener het document als relevant voor uitwisseling heeft geregistreerd;
3. deze registratie niet voorzien is van een algemene of specifieke uitsluiting van de zorgverlener;
4. de zorgverlener uitdrukkelijk heeft ingestemd met het reglement van de Abrumet-hub;
5. de zorgverlener het recht heeft de handeling (raadplegen) uit te voeren op dit soort objecten (voor documenten van genetische en psychiatrische aard zijn specifieke rechten vereist);
6. de zorgverlener een legitieme toegangsmachtiging heeft geregistreerd met betrekking tot de patiënt (bijv. behandelend arts of spoedgeval).

Toestemming van de patiënt

Afgezien van de berichtenstromen die momenteel via de bestaande oplossingen worden beheerd en in de beveiligde technologie van de Abrumet-hub zijn opgenomen, mogen er geen medische documenten worden uitgewisseld zonder de uitdrukkelijke toestemming van de patiënt.

Dit proces verloopt in 2 stappen: eerst de inschrijving, daarna de toestemming.

Inschrijving van de patiënt

Deze stap is bedoeld om de minimale demografische gegevens van de patiënt te registreren.

Tijdens deze inschrijving wordt er een gewestelijk gezondheidsnummer toegekend dat is afgeleid van het identificatienummer van de sociale zekerheid.

Alleen de gewestelijke gebruikersnaam wordt opgeslagen en verspreid over de Abrumet-hub.

De inschrijving kan als volgt worden uitgevoerd:

- rechtstreeks door de patiënt via het inschrijvingsformulier op internet;
- door elke arts, via hetzelfde formulier of door de gegevens te exporteren uit het EPD;
- door een ziekenhuis (of gelijkgestelde instelling) door de gegevens te exporteren uit het EPD;
- op schriftelijk verzoek van de patiënt door de administratie van de Abrumet-hub.

Vrije en geïnformeerde toestemming van de patiënt

Om de inschrijving effectief te maken, dient de patiënt zijn uitdrukkelijke toestemming te geven in verband met het reglement van de Abrumet-hub. Deze toestemming kan worden verleend:

- via internet
 - door een elektronische handtekening met behulp van de elektronische identiteitskaart (bij de patiënt thuis, in de praktijk van de behandelend arts of op om het even welke andere plaats) op de portaalsite van Abrumet.
 - door in te loggen op de website van het eHealth-platform.
- door een handgeschreven handtekening op het papieren formulier. Dit ondertekende formulier dient te worden teruggestuurd naar de administratie van de Abrumet-hub. Die zal de inschrijving dan activeren en het formulier scannen om het aan alle actoren van de Abrumet-hub ter beschikking te stellen.
- door registratie van de toestemming door een ziekenhuis (of gelijkgestelde instelling) in het kader van een (klassieke of dag-) opname of een raadpleging. Elke instelling bepaalt zelf hoe de toestemming van de patiënt wordt geregistreerd (met name in naleving van de twee deliberaties van het Comité van de gezondheid van de Privacycommissie).
 - Volgens de zogenaamde "light opt-in" techniek: een personeelslid van het ziekenhuis stelt de patiënt de vraag in verband met zijn toestemming en de patiënt geeft mondeling antwoord; het personeelslid geeft dan in de daarvoor bestemde software de toestemming aan. Het ziekenhuis registreert de relevante gegevens van de toestemming.
 - Volgens de zogenaamde "strikte opt-in" techniek: handgeschreven handtekening op het papieren formulier in een ziekenhuis (of gelijkgestelde instelling). In dit geval registreert het ziekenhuis (of de gelijkgestelde instelling) de toestemming op de Abrumet-hub en archiveert de gescande versie van het ondertekende formulier.
- door een handgeschreven handtekening op het papieren formulier bij de behandelend arts. In dit geval registreert de behandelend arts de toestemming op de Abrumet-hub, archiveert het ondertekende formulier en verbindt zich ertoe dit op verzoek van Abrumet over te leggen.

De patiënt zal pas bekend zijn voor de gegevensuitwisseling vanaf het moment dat de toestemming van de patiënt op de Abrumet-hub is geregistreerd.

Intrekken van de inschrijving van de patiënt

De patiënt kan zijn inschrijving op ieder ogenblik op de volgende wijzen intrekken:

- rechtstreeks via internet;
- via zijn behandelend arts;
- via een door het EMDz aan de Abrumet-hub verstuurd verzoek;
- door een formulier te versturen naar de administratie van de hub van Abrumet. De intrekking is dan pas effectief na verwerking door de administratie.

Het overlijden van de patiënt kan in het systeem worden geregistreerd. Hiermee worden de toegangsrechten tot zijn dossier in overeenstemming met de wet gewijzigd.

Supervisie op de toegangsrechten door de patiënt

De manier waarop toegang wordt verleend aan zorgverleners wordt later in dit document uitgelegd.

Hier vermelden we dat de patiënt via internet toegang heeft tot de lijst met zorgverstrekkers die zijn documenten hebben geraadpleegd. Hij kan deze lijst of meer gedetailleerde informatie ook verkrijgen bij de administratie van de Abrumet-hub.

De patiënt kan een (of meerdere) zorgverlener(s) de toegang tot zijn documenten verbieden; dit kan rechtstreeks via internet of door een schriftelijk verzoek te richten aan de administratie van de Abrumet-hub.

Op dezelfde wijze kan de patiënt verbieden om een (of meerdere) van zijn documenten rechtstreeks via internet ter beschikking te stellen. Hij richt zich hiervoor tot de administratie van de Abrumet-hub. Idealiter zou deze beslissing op voorhand aan de arts die het document opstelt moeten worden meegedeeld, zodat het niet wordt geregistreerd.

De zorgverleners die gemachtigd zijn het dossier van de patiënt te raadplegen, hebben toegang tot de functies voor het beperken van de toegangsrechten voor andere zorgverstrekkers voor alle of een deel van de documenten. Zij mogen deze handelingen uitsluitend op uitdrukkelijk verzoek van de patiënt uitvoeren.

Aansluiting van de zorgverlener

Alleen de zorgverleners die zich akkoord hebben verklaard met het reglement van de hub van Abrumet en die door deze hub zijn geaccrediteerd, hebben toegang tot het systeem.

Betrokken zorgverleners

In een eerste fase wordt het gebruik van de Abrumet-hub aan de artsen voorgesteld.

In een latere fase zou het project in overeenstemming met de wetgeving naar andere zorgverleners kunnen worden uitgebreid.

Gezien het doeleinde van het project zullen enkel de personen die een aandeel hebben in de continuïteit van de zorg als zorgverleners worden beschouwd.

Inschrijving/aansluiting/accreditering/intrekking van zorgverleners

De zorgverlener moet online een inschrijvingsformulier invullen, zijn aansluitingsaanvraag elektronisch ondertekenen en een borgstaande arts aanduiden onder de zorgverleners die door Abrumet zijn aangewezen om deze rol te vervullen. Na te hebben gecontroleerd of er inderdaad sprake is van een zorgverlener die in het kader van de doeleinden van de Abrumet-hub handelt, keurt de borgstaande arts zijn inschrijving elektronisch goed, waarna deze effectief wordt. Op dat moment is de zorgverlener geaccrediteerd.

Wat ziekenhuisartsen betreft, kan de medisch directeur een lijst met artsen van zijn instelling verstrekken; deze door hem ondertekende lijst bevestigt dat de op de lijst vermelde artsen het reglement van Abrumet aanvaarden. Door deze lijst aan Abrumet te overhandigen, staat de medisch directeur borg voor het feit dat de op de lijst vermelde artsen inderdaad zorgverleners zijn.

In geval van inbreuk op het onderhavige reglement kan de administratie van de Abrumet-hub een zorgverlener intrekken.

De zorgverlener kan op ieder ogenblik zijn identificatiegegevens corrigeren.

De deelname aan het project is vrijwillig. De hub van Abrumet zal dan ook nooit de volledigheid van de documenten van de patiënt kunnen garanderen. Het is wenselijk dat de huisarts het Sumehr (Summarized Electronic Health Record) ter beschikking stelt, maar dit is niet verplicht.

Publicatie van een document

Elke geaccrediteerde zorgverlener kan met instemming van een patiënt die zijn toestemming aan de Abrumet-hub heeft gegeven, besluiten om een document al dan niet beschikbaar te stellen op de hub van Abrumet. Hij zorgt ervoor dat hij uitsluitend de documenten plaatst/registreert die relevant zijn voor de continuïteit van de zorg. Deze zorgverlener voert deze handeling uit in het kader van een beroepsgeheim dat hij deelt met andere zorgverstrekkers die zich er ook toe hebben verbonden de informatie uitsluitend te raadplegen in het zeer restrictieve kader van het onderhavige reglement, dat het bestaan van een therapeutische relatie met de patiënt overstijgt.

Voor de publicatie van een document kunnen verspreidingsbeperkingen gelden: elke zorgverlener kan met instemming van de patiënt de toegang tot een document machtigen of verbieden voor een specifieke lijst zorgverstrekkers.

De zorgverlener die het document heeft geregistreerd/geplaatst, beschikt over het recht om dit document te raadplegen voor zover hij een actieve therapeutische relatie met de patiënt heeft en de patiënt de verwijzing naar dit document niet heeft ingetrokken of deze arts de toegang tot dit document niet heeft verboden.

Annulering van een verwijzing naar een document

De documenten of de verwijzing ernaar kunnen in geval van een fout of op verzoek van de patiënt worden gedeactiveerd.

Beheer van het toegangsverbod voor een zorgverlener

De patiënt kan een specifiek aangegeven zorgverlener de toegang tot op hem betrekking hebbende documenten verbieden. Hij kan dit doen door:

- deze operatie zelf uit te voeren via de patiëntenportal van de Abrumet-hub;
- zich te richten tot een zorgverlener die het recht heeft om deze handeling namens de patiënt uit te voeren;
- een speciaal daarvoor bestemd formulier op de website van Abrumet of met de hand in te vullen en terug te sturen naar de administratie van de Abrumet-hub. Op dit formulier kan de patiënt de zorgverleners aangeven aan wie hij de toegang tot de op hem betrekking hebbende documenten via de Abrumet-hub wenst te verbieden.

Het systeem bevat een functie die het de administratief beheerders van de Abrumet-hub of om het even welke door de patiënt gemachtigde zorgverlener mogelijk maakt om de toegang van een zorgverlener tot de centrale gegevens van de patiënt te verbieden. Dit verbod wordt geconcretiseerd door een negatieve toegangsmachtiging die in de tijd wordt beheerd en alle andere bestaande machtigingen voor deze combinatie patiënt/zorgverlener annuleert.

Beheer van het toegangsverbod tot een document

De patiënt kan de toegang verbieden tot een (of meerdere) specifiek(e) op hem betrekking hebbend(e) document(en). In principe had dit document niet op de Abrumet-hub moeten worden geregistreerd. De patiënt kan het deactiveren door:

- deze operatie zelf uit te voeren via de patiëntenportal van de Abrumet-hub;
- zich te richten tot een zorgverlener die het recht heeft om deze handeling namens de patiënt uit te voeren;
- een speciaal daarvoor bestemd formulier op de website van Abrumet in te vullen;

- dit formulier met de hand in te vullen en terug te sturen naar de administratie van de Abrumet-hub.

Op dit formulier kan de patiënt de documenten aangeven waartoe hij de toegang via de Abrumet-hub wenst te verbieden.

Het systeem bevat een functie die het de administratief beheerders van de Abrumet-hub of om het even welke door de patiënt gemachtigde zorgverlener mogelijk maakt om een, meerdere of alle zorgverleners de toegang tot een document te verbieden. Vanuit de documentenlijst van de actieve patiënt kan de toegang worden geannuleerd voor alle zorgverleners of voor een lijst zorgverstrekkers die via een interactief zoekformulier worden geselecteerd.

Vereenvoudigd voorbeeld van de toegangscontrole tot een medisch resultaat

